

Sak nr.: 12/18

Møtedato: 20.08.18

Saksbehandler: Vidar Formo

Arkiv nr. 012.1

Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksopplysninger:

Møteinnkalling og sakliste er utsendt på e-post før møtet.

Forslag til vedtak:

Møteinnkalling og sakliste godkjennes.

VEDTAK:

Møteinnkalling og sakliste godkjennes.

Snåsa den 21.08.18

Vidar Formo
Fjelloppsyn/daglig leder

*Sak nr.: 13/18**Møtedato: 20.08.18**Saksbehandler: Vidar Formo**Arkiv nr. 012.1*

Referater

Hovedtrekk fra drifta inne:

- Administrasjon av elgjakt/kontrakter
- Administrasjon av småviltjakt/taksering
- Saksforbredende arbeid rettsaker
- Arbeid med Nødnett for NFS
- Henvendelser på epost og tlf

Hovedtrekk fra drifta ute:

- Klargjøring/vask hytter før sommersesongen
- Sjekk av båter og flyteutstyr
- Ny elvebåt i Luru (til Dalvasshytta) og nytt båtoppdrag
- Oppfølging hytter/båter i sesongen
- Kadaverregistreringer
- Nasjonalparkoppsyn
- Oppsetting av nye skilt til fjellstyrehyttene
- Beising Grisbakkhytta og Nåvasshytta
- Oppsetting og drift av hårfeller for DNA-innsamling

Møter/befaringer:

- Møte med sakkyndig til erstatningssaken
- Møte med Statskog
- Møte i FAU
- Landsmøte NFS
- Møte i Ismenningen Fjellstuggu AS

Orienteringssaker i møtet:

- Status bemanning/drift
- Status jordskiftesak
- Støtte til sortering av grus Storåsveien

Forslag til vedtak:

Referater tas til orientering.

Øvrige orienteringssaker i møtet:

- Styremedlem Vanja Bostad orienterte om at hun blir grunneier i Imsdalen etter nyttår, samtidig som hun er fjellstyrets representant i styret for Roktdalsveien.

VEDTAK:

Referater tas til orientering.

Snåsa den 21.08.18

Vidar Formo
Fjellopsyn/daglig leder

Sak nr.: 14/18

Møtedato: 20.08.18

Saksbehandler: Lisbeth Aassve

Arkiv nr.

Fastsetting av dagskvoter (bag limit) for småviltseasonen 2018/2019

Saksdokumenter:

- Resultater fra taksering på statsallmenningene og sammenligning mot tidligere år.

Hjemmel:

- Fjellevnen § 23
- Forskrift om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenning, kap. I, §5

Saksopplysninger:

Snåsa fjellstyre har i mange år fått utført linjetaksering av småvilt i forkant av småviltjakta. I 2006 inngikk fjellstyret et samarbeid med Nord universitet (tidl. HiNT) om rypetaksering etter Avstandsmetoden (Distance sampling). Avstandsmetoden bygger på en ordinær linjetakst, men den kan i tillegg til å avdekke svingninger og produksjon fra år til år, gi oss et tetthetsestimert på antall liryper pr. km², samt tetthet av voksen fugl og kyllingproduksjon pr. liryepar.

Det er Snåsa Jeger- og Fiskeforening som gjennomfører takseringen på vegne av fjellstyret. I år ble leder i fuglehundutvalget og vår kontaktperson for takseringa, Vegard Løvmo, godkjent instruktør for takseringskurs. Første kurs for taksørerne ble gjennomført i sommer, og tanken er at alle taksører på sikt skal ha gjennomført et slikt kurs.

I samarbeid med Nord universitet og NINA ble det i fjor gjennomført en revidering av takstlinjene, der også noen nye linjer ble lagt til. Revideringa ble gjennomført for å få et mest mulig riktig resultat av takseringa. Tre av de nye linjene er lagt opp med tanke på skogsfugltaksering.

Vi har nå 14 linjer (32 enkeltlinjer) fordelt i statsallmenningene.

Snåsa fjellstyre er medlem i Hønsefuglportalen, en webportal for registrering og håndtering av data fra taksering av ryper og skogsfugl. Fra og med i år er det Høgskolen i Innlandet, Evenstad, som henter ut takseringsdataene fra portalen og analyserer disse for oss.

Fjellstyret har tidligere år hatt følgende fangstbegrensninger på rype og skogsfugl:

- Seasonen 2017/2018: Dagskvote på 2 ryper/jeger/dag før jul, 1 rype/jeger/dag fra nyttår.
Dagskvote på 2 skogsfugl/jeger/dag.

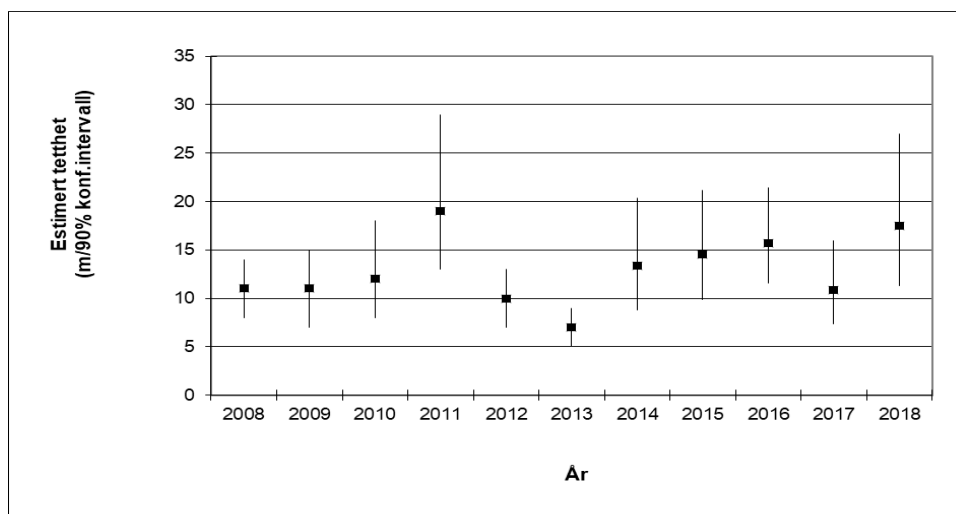
- Sesongen 2016/2017: Dagskvote på 3 ryper/jeger/dag før jul, 1 rype/jeger/dag fra nyttår.
Dagskvote på 2 skogsfugl/jeger/dag
- Sesongen 2015/2016: Dagskvote på 3 ryper/jeger/dag før jul, 1 rype/jeger/dag fra nyttår.
Dagskvote på 2 skogsfugl/jeger/dag.
- Sesongen 2014/2015: Dagskvote på 4 ryper/jeger/dag før jul, 1 rype/jeger/dag fra nyttår.
- Sesongen 2013/2014: Dagskvote på 3 ryper/jeger/dag før jul, 2 ryper/jeger/dag fra nyttår.
- Sesongen 2012/2013: Dagskvote på 3 ryper/jeger/dag før jul, 2 ryper/jeger/dag fra nyttår.
- Sesongen 2011/2012: Dagskvote på 5 ryper/jeger/dag før jul, 3 ryper/jeger/dag fra nyttår.
- Sesongen 2010/2011: Dagskvote på 3 ryper/jeger/dag
- Sesongen 2009/2010: Dagskvote på 3 ryper/jeger/dag
- Sesongen 2008/2009: Dagskvote på 4 ryper/jeger/dag
- Sesongen 2007/2008: Dagskvote på 5 ryper/jeger/dag
- Tidligere hadde fjellstyret lenge en fast dagskvote på 6 ryper/jeger/dag

Det har ikke vært noen fangstbegrensninger på skogsfugl før 2015.

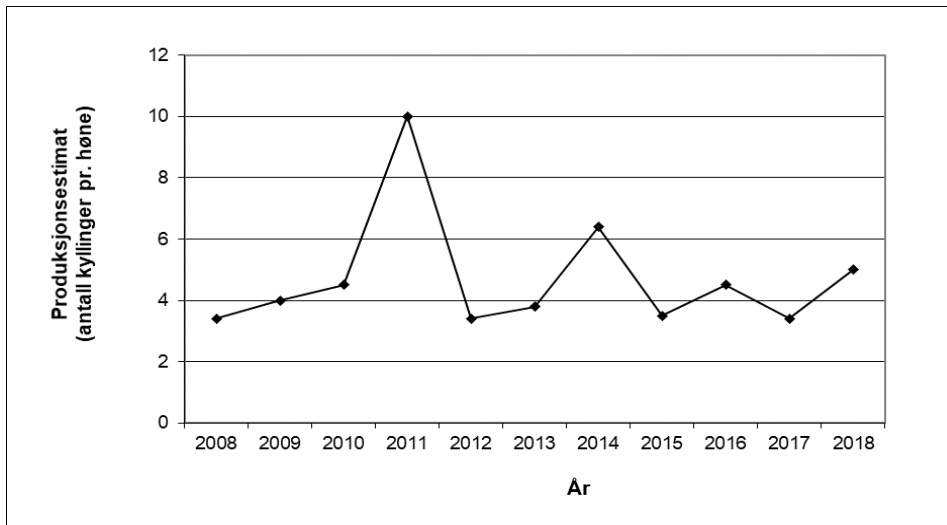
Vurdering:

Etter en nedgang i bestanden i fjor har vi i år hatt en oppgang både i antall observerte fugl pr. km² (*fig. 1*) og i kyllingproduksjon (*fig 2*). Med unntak av fjoråret viser estimatene nå en jevn stigning i tettheten siden 2013, mens kyllingproduksjonen har vært noe mer svingende.

Figur 1: Antall fugl pr. km² fordelt på år.

Figur 2: Antall kyllinger pr. høne fordelt på år.

Våren og sommeren var ekstrem varm og tørr i år (men med noe nattekulde tidlig i juni), og det var bra med innsekter i fjellet over en periode i juli. Kanskje har været og tilgangen på innsekter hatt en positiv effekt på årets bestand, i motsetning til i fjor da vi hadde en våt og kjølig periode rundt klekkinga.

Det har vært observert noe smågnagere i vinter og vår, men noe stort smågnagerår ble det ikke. I gode smågnagerår finner predatorene smågnagerne som alternativ føde til ryer og egg/kyllinger.

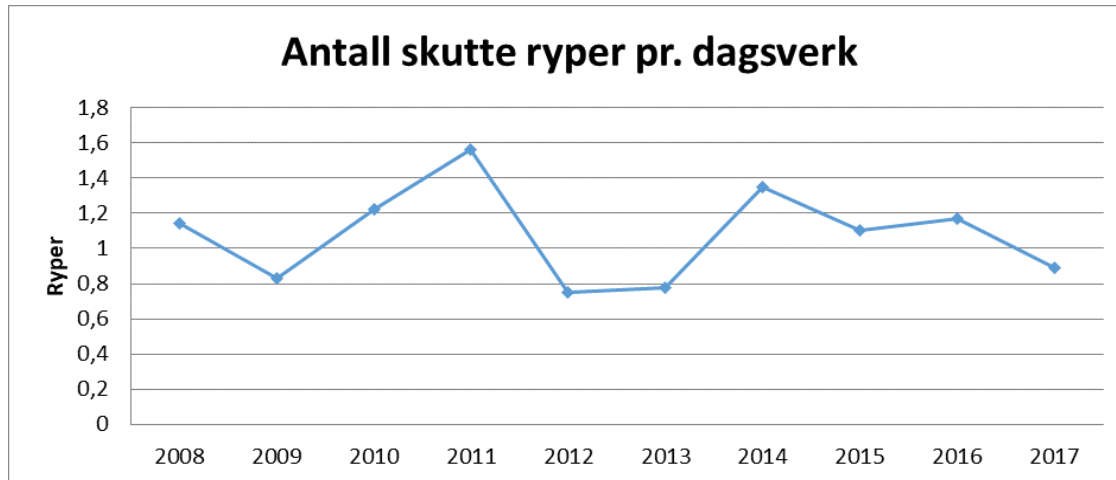
Det er liten tvil om at jakt kan ha betydning for neste års bestand av lirype, men hvor stor betydning den har avhenger av bestand og uttak, men også av andre faktorer.

Forskning viser at ved gode bestandsår kan jaktdødeligheten kompensere noe av den naturlige dødeligheten. Dette gjelder særlig hos ungfugl tidlig i jakta. På samme vis kan jaktdødeligheten være additiv, komme i tillegg til naturlig dødelighet, ved svært dårlige lirypeår. Jakta har derfor størst betydning ved tynne bestander, mens den i gode år med høy tetthet ikke vil ha noen stor betydning ved et begrenset uttak. Dødeligheten hos ryer er størst fram til senhøsten, og vinterjakt/-fangst vil derfor ha større negativ innvirkning på bestandene enn høstjakta.

Uavhengig av bag limit kan en se at antallet felte ryer pr. jeger pr. dag på statsallmenningene i Snåsa har ligget ganske jevnt over flere år (*figur 3*).

Fra den regulerte perioden i fjor viser rapporteringa at hver jeger i gjennomsnitt jaktet 3,3 av 5 tildelte jaktdager i regulert periode, og felte tilsammen i underkant av 3 ryer i løpet av disse dagene.

Figur 3: Antall skutte ryper pr. dagsverk pr. år.

Med bakgrunn i den årlige takseringen av lirypebestanden kan en bruke de ulike høstings eller forvaltningsmodellene for å legge til grunne kvoten eller jaktuttaket for jakt sesongen.

Svensk forskning viser til at et jaktuttak på 30 % av årets lirypebestand i Sverige, **30 % modellen**, kan være bærekraftig på lang sikt og at dette uttaket ikke har noen betydning for neste års bestand. Den samme forskningen viser at 3 jegerdager pr. km² i månedsskiftet august/september tilsvarer et uttak på 30 %, uavhengig av størrelsen på høstbestanden. Til sammenligning var jegertettheten på statsallmenningene i Snåsa i underkant av 1 jegerdag pr. km² i regulert periode av jakta i 2017. (Utregningene er gjort på estimert lirypeareal/lirypeterreng).

15 % modellen går ut på å beregne en sesongkvote etter 15 % av den takserte lirypebestanden. Dette beregnes ut fra estimert lirypeterreng i det aktuelle området. Undersøkelser ved utarbeidelse av denne modellen viser at et jaktuttak på 30 % av den takserte lirypebestanden kan spille en rolle for neste års bestand, mens et uttak på 15% ikke har noe å si. Om en tar ut bare 15 % av bestanden viser undersøkelser også at det i et freda terreng ikke vil være lavere dødelighet, da den naturlige dødeligheten er beregnet til å være den samme.

Med bakgrunn i **kyllingmodellen** må hver lirypehøne produsere 2,5 kyllinger for å holde bestandsstørrelsen uendret fra år til år uten jakt. Det høstbare overskuddet kan derfor beregnes ut fra eventuelle kyllinger over denne grensa. Avhengig av hvor stort jaktuttaket er kan en beregne hvor stor den tilsvarende kyllingproduksjonen må være for å balansere jaktuttaket. Kyllingmodellen gir et noe høyere anbefalt jaktuttak enn 15 % modellen (*se figur 4*). For å kunne øke bestanden kan man likevel ikke ta ut alt over 2,5 kyllinger pr. par årlig, da en må spare kyllinger som kan bli stamfugl neste år.

Figur 4: Viser bla. anbefalt uttak av lirype hos Snåsa fjellstyre etter henholdsvis kyllingmodellen, 15% modellen og 30% modellen for jaktseasonen 2017, samt beregnet uttak med bakgrunn i fangstrapporteringer.

År	Estimert tetthet (Liryper/km2)	Estimert totalt antall liryper	Estimert kyllingproduksjon pr. høne	Estimert antall liryper skutt	Estimert fellingsprosent	Anbefalt uttak etter kyllingmodellen	Anbefalt uttak etter 15% modellen	Anbefalt uttak etter 30% modellen
Høstjakt 2017	10,9	13025	3,4	1632*	12,5 %	2170	1953	3907

*Tall fra ikke-rapporterte fra høstjakta er ikke tatt med her, men estimert antall skutt fra ikke-rapporterte i regulert periode er tatt med.

I figur 4 kan en se at uttaket vi hadde i jaktseasonen 2017 lå innenfor anbefalt uttak av lirype, både etter kyllingmodellen, 15% modellen og 30% modellen. 9,6% av estimert fellingsprosent har skjedd i regulert periode.

Ordningen med dagskvoter (bag limit) er nå godt innarbeidet hos fjellstyrene, og det bør videreføres som et praktisk gjennomførbart forvaltningstiltak i tråd med bestandssvingningene.

Fra jegerorganisasjonene er det et sterkt ønske om at områdene ikke stenges helt for jakt, men at uttaket heller reguleres med en streng dagskvote.

Snåsa fjellstyre har jaktstart på rype 15.september i motsetning til de fleste andre områder rundt oss som har jaktstart 10. september. Utsatt jaktstart bygger på bakgrunn av at fellingssuksessen hos jegerne er størst helt i starten av jakta, mens den avtar raskt utover høsten. Dette gir også et mindre totaluttak, da det blir færre jaktdager.

De første 10 dagene av jakta (15.-24 sept.) er en såkalt regulert periode, der utenbygdsjegere må søke om jaktkort ut fra en kvote vi har på 450 kort. I regulert periode er jaktterrenget delt opp i 6 mindre jaktterreng/jaktfelt der hvert jaktfelt er tildelt et bestemt antall jaktkort. Dette gir oss en områdeforvaltning der vi kan kontrollere jaktrykket i de ulike områdene de første 10 dagene av jakta.

Vi har også sett fra rapporteringer og antall solgte jaktkort utover høsten at det ved dårligere rypeår er betydelig mindre tilstrømming av jegere enn ved gode år.

I gamle Gressåmoen nasjonalpark (ca 180 km²) selges det kun et svært begrenset antall jaktkort for jakt uten hund de 10 første dagene av jakta. Etter det er området stengt for all jakt, og sammen med tilgrensende fredningsområder i Lierne har vi her et stort refugieområde for rypa.

Det er mye fokus på vinterjaktas betydning for rypebestanden. For Snåsa sin del så er dette av underordnet betydning, da de aller fleste jaktområdene her i praksis blir utilgjengelige om vinteren når fjelldalene og skogsbilveiene snør igjen. Det er kun i Grønningsområdet, der man har vinteråpen vei inn til Brottet og et større antall hytter, at man kan få noe intensiv vinterjakt. Forskning viser at de rypene, både unge og gamle, som har overlevd til februar har stor sannsynlighet for å overleve til våren. Et større uttak i begynnelsen av jakta har derfor mindre betydning enn det samme uttaket i f.eks. februar. På bakgrunn av dette er det også innført en strengere bag limit for vinterjakta (01.01-28.02) enn for høstjakta. Rapporteringa for 2018 viste at det ble felt i underkant av 60 ryper i løpet av vinterjakta, dette antallet har vært stabilt de siste åra. Dette tilsvarer < 0,5% av bestanden.

Kunnskapen om jaktas innvirkning på fjellrypebestanden er mindre. Vi vet imidlertid at fjellrypa ofte samler seg og flytter fra et fjellområde til et annet. Dette gjør at et område kan oppfattes som tomt for fjellrype, og at andre opplever store mengder fjellrype. Denne ujevnheten med fugl i terrenget vil man også kunne oppleve hos liryra, særlig i dårlige år.

Fra 2015 ble det innført krav om rapportering på all jakt på rype og skogsfugl, etter at det tidligere år kun har vært krav om rapportering i regulert periode og vinterjakta. Dette gir oss bedre grunnlag for fellingsstatistikk, og hjelper oss med å kunne forvalte etter de ulike forvaltningsmodellene. Rapporteringsprosenten for regulert periode 2017 var på 77%.

Med bakgrunn i at takseringsresultatene i år viser en god oppgang i bestanden vurderer vi det som rett at dagskvoten også går opp fra i fjor. Ut fra begrensningene som er brukt ved lavere bestander tidligere år, og fellingsstatistikk fra disse åra mener vi at dagskvoten i år kan økes med to liryper/jeger/dag, uten at dette får stor negativ virkning på årets bestand. Å øke kvoten ved gode år gjør også at jegerne får forståelse og respekt for innskrenkninger ved dårligere år. Dagskvoten for vinterjakt foreslås å holdes uforandret.

Vi vil fortsette med samme fangstbegrensninger på skogsfugl som de to siste åra, etter føre-var-prinsippet.

Saken er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 -12.

Kunnskapsgrunnlaget §8, Føre-var-prinsippet §9, Økosystemtilnærming og samlet belastning §10:

Etter fjellstyrets vurdering har en på grunnlag av takseringsresultater, observasjoner gjort av fjelloppsynet, samt tidligere års data tilstrekkelig kunnskap for å fatte et slikt vedtak uten å volde skade på arter, naturmangfoldet eller økosystemet.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver §10, Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12:

Ikke relevant i saken.

Saken er oversendt Snåsa kommune v/viltnemda for uttalelse. Viltnemda hadde ikke noen merknader til saken.

Forslag til vedtak:

Det innføres en dagskvote på **4 ryper**/jeger/dag fra 15.09.18 og tom. 23.12.18, og **1 rype**/jeger/dag fra 01.01.19 og ut februar 2019.

Det innføres en dagskvote på 2 skogsfugl/jeger/dag.

Dagskvoten er personlig og kan ikke overføres mellom jegere eller fra dag til dag.

VEDTAK:

Det innføres en dagskvote på **4 ryper**/jeger/dag fra 15.09.18 og tom. 23.12.18, og **1 rype**/jeger/dag fra 01.01.19 og ut februar 2019.

Det innføres en dagskvote på 2 skogsfugl/jeger/dag.

Dagskvoten er personlig og kan ikke overføres mellom jegere eller fra dag til dag.

Vedtaket kan iflg. § 28 i Forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Snåsa fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Snåsa den 21.08.18

Vidar Formo
Fjellopsyn/daglig leder

*Sak nr.: 16/18**Møtedato: 20.08.18**Saksbehandler: Vidar Formo**Arkiv nr.*

Høring - ønske om veg til hytte ved Liss-Ismeningen

Saksdokumenter:

- Høringsbrev fra Statskog med kartutsnitt

Hjemmel:

- Fjellovens § 12

Saksopplysninger:

Fra Statskog har fjellstyret fått oversendt søknad om veg til hytte ved Liss-Ismeningen til uttalelse. Søknaden gjelder veg til festetomt 78/1/18 (tidligere Belboseteren). Eier av hytta er Ola Heimveg. Det søkes om å få bygge ca 45 meter med veg ned til hytta.

Området inngår i planområdet for Raudberglia hyttefelt, og i detaljert byggeplan er det fra kommunens side godkjent bygging av veg ned til hytta.

Det må likevel innhentes grunneiers tillatelse før bygging av vegen kan skje. Det er Statskog som gir grunneiers tillatelse til dette på statsallmenning. Før Statskog kan gi slik tillatelse skal fjellstyre uttale seg i forhold til om tiltaket kan være til skade for bruksrettene i området.

Vurdering:

Raudberglia hyttefelt er nå klargjort for byggetrinn to, hvor 22 nye tomter er klar i nedre del av feltet. Disse tomtene kommer relativt nært festenr. 78/1/18, og det er i forbindelse med byggetrinn 2 at det nå også har blitt anlagt nye veier i området. Fra ny vei i hyttefeltet, og ned til festenr 78/1/18 er det ca 45 meter. Det er denne strekningen det nå søkes om tillatelse til å bygge vei i.

Siden festenr. 78/1/18 allerede ligger innenfor et regulert og delvis utbygd hyttefelt, kommer bygging av en kort veistubb ned til tomta trolig ikke til å utgjøre noen forskjell for bruksrettene i området. Saken vurderes derfor som kurant.

Forslag til vedtak:

Snåsa fjellstyre har ingen merknader til at det kan bygges vei ned til feste 78/1/18 som omsøkt, da tiltaket vurderes å ikke ha noen større konsekvenser for bruksrettene i området.

VEDTAK:

Snåsa fjellstyre har ingen merknader til at det kan bygges vei ned til feste 78/1/18 som omsøkt, da tiltaket vurderes å ikke ha noen større konsekvenser for bruksrettene i området.

Snåsa den 21.08.18

Vidar Formo
Fjelloppsyn/daglig leder